

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA

DOM
2010-06-24
Meddelad i Västerås

Mål nr
3960-10 E
Enhet 2

SÖKANDE

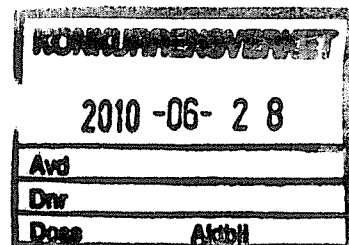
Wist Last & Buss Syd AB, 556067-3278
Box 876
721 23 Västerås

MOTPART

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund
Vallbyleden 9
721 87 Västerås

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Wist Last & Buss Syd AB:s ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens intermistiska beslut den 11 maj 2010 upphör härmed att gälla.

Dok.Id 8959

Postadress
Box 1001
721 26 Västerås

Besöksadress
Sigurdsgatan 22

Telefon
018-16 73 00

E-post: forvaltningsrattenuppsala@dom.se

Telefax
021-13 20 25

Expeditionstid
måndag – fredag
08:30-12:00
13:00-16:30

BAKGRUND

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund (MBR) har genomfört upphandling avseende lastväxlare. Ett av de bolag som lämnat anbud är Wist Last & Buss Syd AB (bolaget) och som använder sig av varumärket Volvo. Enligt tilldelningsbeslut den 3 maj 2010 har bolaget inte antagits som leverantör i upphandlingen. Som leverantör har i stället Arvers Lastbilar AB (AL) antagits och som använder sig av varumärket Scania.

Förvaltningsrätten beslutade den 11 maj 2010 på framställan av bolaget att MBR, i avvaktan på att förvaltningsrätten avgör målet slutligt eller annat förordnar, tills vidare inte får avsluta upphandlingen avseende lastväxlare.

YRKANDEN M M

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen.

Som grund för sin talan anför bolaget *i första hand* huvudsakligen följande. Enligt skall-kraven ska backkamera och backvarnare ingå i specifikationen av fordonet. Av tilldelningsbeslutet framgår att backkamera och backvarnare saknas i AL:s anbud. AL:s anbud ska således, då de inte uppfyller skall-kraven, inte beaktas i denna anbudsfordran.

I andra hand anför bolaget som grund för sitt yrkande i huvudsak att den gjorda utvärderingen av anbud inte är gjord på ett affärsmässigt sätt och att det finns direkta fel i sammanställningen av inköpspriset. Vid utvärderingen av kriteriet *funktion/användarvänlighet* har AL favoriserats pga. att MBR tidigare enbart har använt sig av fordonsmärket Scania. Bolaget anser att hytterna på fordonsmärkena Scania och Volvo ska bedömas likvärdigt. I utvärderingen har AL bedömts med 30 procent och bolaget med endast 25 procent vilket är felaktigt och strider mot huvudregeln om affärsmässighet. Vid kriteriet *ekonomi* har inköpspriset sammanställts felaktigt och garantiåtaganden är dessutom mer fördelaktiga

från bolaget än från AL. Bolaget bör således tilldelas större procent än AL avseende kriteriet *ekonomi*.

MBR har i yttrande till förvaltningsrätten anfört bl.a. följande. Avseende *skall-kraven* har MBR missat att backkamera inte stod med i offerten och i stället utgått från att den stod med. I efterhand visade det sig att den ingår i det offererade priset. I kravspecifikationen står det att chassihöjden ska vara ca: 960 – 970 mm. Det finns inte redovisat i bolagets anbud om bolaget klarar detta måttkrav eller inte men MBR har ändå utgått från att bolaget klarat höjden.

Avseende kriteriet *funktion/användarvänlighet* har MBR valt att ge enbart AL det högsta värdet eftersom MBR tidigare enbart haft fordon av märket Scania. Räddningstjänsten är inte ett vanligt åkeri utan det är 95 stycken personer som kan tänkas använda lastväxlaren och dessa skulle bara använda den tio gånger per år eller mer. Vid uttryckningarna är det en tidspress och det är därför en fördel att använda invanda handgrepp från tidigare fordon. Upphandlingen rör två stycken lastväxlare av totalt tre. Fordonen är placerade på tre olika brandstationer och de byter plats med varandra under service och liknande. För att hålla ner sin utbildningsinsats önskar MBR att samtliga tre lastväxlare är så lika som möjligt. Avseende kriteriet *ekonomi* har en felaktig sammanställning av kostnaderna redovisats. Extraljus ingår i AL:s anbud vilket innebär att AL:s anbud blir billigare än bolagets. Den utökade garantin vad gäller drivlinan är för MBR:s del av mindre vikt då fordonen bara rullar cirka 450 mil per år.

Bolaget har i yttrande anfört bl.a. följande. *Backkamera* ingår inte i AL:s anbud. Det är en efterhandskonstruktion att den ingår. Det skulle bli en ohållbar situation om en anbudsgivare efter anbudstidens utgång kan uppge extra utrustning som andra anbudsgivare har med i sina anbud. Angående chassihöjden hade varken bolaget eller AL detta specificerat i anbudet eftersom det stod ca: 960 – 970 mm och inte mellan 960 – 970 mm i

anbudsförfrågan. Avseende kriteriet *funktion/användarvänlighet* skiljer inte bolagets fordon sig nämnvärt från AL:s. Dessutom är bolagets fordon utrustade med automatisk växellåda. Lastväxlaren ska inte vara först på plats vid uttryckning vilket bör göra tidspressen mindre. Om nya fordon ska vara lika de som redan finns i flottan utestänger det per automatik leverantörer av andra fabrikat. Avseende kriteriet *ekonomi* ingår inte extraljus i anbudsinfordran. Bolaget har tolkat det som om det ska vara en båge i front eller en båge ovan vindrutan. Om det hade efterfrågats två stycken extraljus hade bolaget offererat detta i sitt anbud.

MBR har i yttrande anfört bl.a. följande. Chassihöjden är att se som ett krav och AL hade i bifogade handlingar till anbudet preciserat detta. Backkamera var med som en bilagd offert till AL. Det var meningen att extraljusen skulle sitta i en båge i fronten alternativt utan båge ovan vindruta.

DOMSKÄL

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 12 kap. 1 § samma lag anges att en upphandlande myndighet ska anta antingen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller det anbud som innehåller det lägsta priset. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

I 12 kap. 2 § samma lag anges att den upphandlande myndigheten ska ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas

inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Om det enligt den upphandlande myndigheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, ska dessa anges i fallande prioritetsordning. Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning ska anges i annonsen om upphandlingen, förfrågningsunderlaget eller i en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket samma lag får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Enligt 16 kap. 2 § första stycket samma lag ska rätten, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av förfrågningsunderlaget framgår, såvitt nu är i fråga, följande.

Skall-kraven utgörs av bl.a. följande; chassihöjd från mark till överkant ram vid boggin är vid totalvikt ca: 960 – 970 mm, backkamera och backvarnare. Bl.a. följande anges som bör-krav; båge med tre stycken extraljus monterad i front alternativt ovan vindruta.

Värderingskriterierna vid prövning av anbud och dess viktning är följande (graderas, varvid nr 1 tillmäts största vikten):

1. Funktion/användarvänlighet 30 %. Bilen ska köras av cirka femtio brandmän, ibland i stressade situationer, därför värderas att manövring och instrumentering liknar MBR:s modernaste brandbilar,
2. Ekonomi 30 %. Inköpspris, driftskostnader och garantivillkor,
3. Möjlighet till snabb service 25 % och
4. Miljöpåverkan 15 %.

I tilldelningsmeddelandet framgår att utvärderingskriterierna varit följande; funktion, lägsta pris, servicetillgänglighet samt miljöpåverkan.

Det ska vidare noteras att AL och bolaget fått samma poäng för kriterierna möjlighet till snabb service och miljöpåverkan. Vad som skiljer bolagen åt och av vad som får förstås som utvärderingsresultatet, är därför följande. AL fick 30 procent för funktion/användarvänlighet och 30 procent för ekonomi medan bolaget fick 25 procent för funktion/användarvänlighet och 25 procent för ekonomi. Det framgår således att för de nu aktuella kriterierna får vinnande bolag 30 procent medan det näst följande får 5 procent lägre poäng, dvs. 25 procent.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om MBR brutit mot någon bestämmelse eller princip i LOU och om detta i så fall föranleder att upphandlingen ska rättas eller göras om. För ingripande från förvaltningsrättens sida krävs vidare att bolaget har, eller i vart fall riskerat, att lida skada till följd av förfarandet.

Vid genomförande av ett upphandlingsförfarande gäller att den upphandlande myndigheten i förfrågningsunderlaget ska redovisa de krav som ställs på anbudsgivarna och redogöra för hur utvärderingen av anbuderna ska gå till. I det allmänna kravet på transparens ligger att anbudsgivarna ska kunna utforma sina anbud på ett sådant sätt att de är så konkurrenskraftiga som möjligt utifrån de i förfrågningsunderlaget givna förutsättningarna. För varje krav som ställs i förfrågningsunderlaget ska den upphandlande myndigheten redogöra för hur anbudsgivarna ska visa att de uppfyller kraven.

Bolaget har *i första hand* gjort gällande att AL inte uppfyller skall-kraven då det saknas backkamera och backvarnare i anbudet.

Förvaltningsrätten konstaterar vad avser kvalificeringsfasen att backkamera finns uppräknad i det till AL:s anbuds bifogade dokument "Övrig utrustning Fabrik FFU" på sidan 1 och att backvarnare finns uppräknad i det till anbudet bifogade dokumentet "Specifikation" på sidan 3. Backkamera och backvarnare ingår sålunda i AL:s anbud och AL uppfyller därmed skall-kraven.

Vad gäller chassihöjden föreligger enligt bolagets talan inte skäl att pröva detta.

Bolaget har *i andra hand* gjort gällande att gjord utvärderingen av anbud inte är gjord på ett affärsmässigt sätt och att det finns direkta fel i sammanställningen av inköspriset.

Förvaltningsrätten prövar först frågan om värderingskriteriet *funktion/användarvänlighet* har utvärderats felaktigt. Av utredningen i målet framgår att AL under kriteriet *funktion/användarvänlighet* i utvärderingen fått 30 procent vilket MBR motiverat bl.a. med att funktion och hyttmiljön känns igen från MBR:s övriga bilar, vilket gör att produkten "känns trygg" i stressiga situationer. Bra prestanda och känns bra i start och stopp med Allison automatlåda. Bra sikt framåt och nedåt. Lite större hytt. **Bolaget** fick däremot 25 procent med bl.a. motiveringen att man upplever lite sämre sikt framåt nedåt. Lite mindre hytt. Förvaltningsrätten konstaterar att det onekligen kan föreligga misstanke om att det redan använda bilmärket kan gynnas på ett otillbörligt sätt genom att man angett delvis subjektiva skäl som trygghet för personalen. Förutom detta har dock MBR åberopat två objektiva omständigheter som är till fördel för det vinnande bolaget (bättre sikt och större hytt). Förvaltningsrätten finner att

det inte framkommit annat än att sistnämnda omständigheter bör beaktas. Härigenom är det inte heller visat att AL jämfört med bolaget fått för hög poäng i denna del.

Förvaltningsrätten prövar slutligen om kriteriet *ekonomi* har utvärderats felaktigt. Härvid ska inköpspris, driftskostnader och garantivillkor beaktas. I tilldelningsbeslutet har dock MBR benämnt grunden ekonomi med *lägsta pris*. AL fick i denna punkt 30 procent och bolaget 25 procent vilket MBR motiverade med att AL hade ett lägre inköpspris då extraljus ingick i inköpspriset (extraljus ovan vindruta). Av förfrågningsunderlaget framgår att extraljus inte ingår i skall-kraven däremot i bör-kraven; där ”båge med tre stycken extraljus monterad i front alternativt ovan vindruta” står uppräknat. MBR har i yttrande till förvaltningsrätten uppgett att bör-kravet ska tolkas som om extraljusen ska sitta i en båge i fronten alternativt utan båge ovan vindrutan. MBR har även anfört att extraljus ovan vindruta ingår i AL:s anbud. På sidan 6 i dokumentet ”specifikation” framgår under fjärrljus i solskydd att två rektangulära fjärrstrålkastare placerade i solskyddet för användning tillsammans med helljus ingår i anbudet. Utöver detta har AL extraljus som tillval vilka skulle kosta 13 100 kr exklusive moms. Av bolagets anbud framgår att extraljus finns med i anbudet som ett tillval och kostar 14 211 kr exklusive moms. Av utredningen i målet framgår vidare att bolagets garantivillkor, till skillnad från AL:s, lämnar tolv månaders garanti för drivlina medan MBR i yttrande till förvaltningsrätten uppgett att garantin för drivlina är av mindre vikt då fordonen rullar så lite under ett år.

Förvaltningsrätten, som utgår från att skrivningen *lägsta pris* i tilldelningsbeslutet var en felskrivning då det *ekonomiskt mest fördelaktiga priset* varit den tilldelningsgrund som MBR använt sig av, konstaterar i den del vad gäller kriteriet *ekonomi* att extraljus ingår i bör-kraven och inte i skall-kraven vilket innebär att extraljusen inte ovillkorligen måste

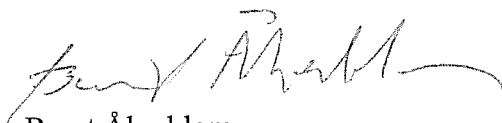
uppfyllas utan endast tillför anbudet ett mervärde. Av bör-kraven framgår att ”båge med tre stycken extraljus monterad i front alternativt ovan vindruta” bör ingå i anbudet. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av förfrågningsunderlagets skrivelse och trots vad MBR anfört att bör-kraven måste tolkas så att båge med tre stycken extraljus monterad i front alternativt båge med tre stycken extraljus monterad ovan vindruta bör ingå i anbudet. Förvaltningsrätten finner härvid att AL:s anbud ”två rektangulära fjärrstrålkastare placerade i solskyddet för användning tillsammans med helljus” inte uppfyller detta bör-krav så som det enligt förvaltningsrättens mening måste tolkas. För att bolaget och AL ska konkurrera på ett likvärdigt sätt bör således priset för extraljus för båda bolagen antingen ha inkluderats eller exkluderats vid anbudsutvärderingen. Förvaltningsrätten konstaterar vidare att inköpspris enbart utgör en av tre grunder under kriteriet *ekonomi*. De andra två grunderna är driftskostnader och garantivillkor, varvid kan konstateras att bolagets garantivillkor, om än ringa, är något bättre än AL:s. Med hänsyn härtill kan det inte uteslutas att bolaget bort få högre poäng än AL i denna del.

Frågan blir slutligen om bolaget har tagit skada till följd av detta. Härvid konstaterar förvaltningsrätten att bolaget, vid ovan angiven bedömning, i bästa fall hade fått samma poäng som AL. Vid en sammantagen summering av samtliga kriterier skulle dock AL ha vunnit upphandlingen eftersom AL fått högre poäng för kriteriet *funktion/användarvänlighet* och detta kriterium tillmätts den största vikten vid gradering av samtliga kriterium. Vid detta förhållande är det inte visat att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

Förvaltningsrätten erinrar om att i och med att det interimistiska beslutet upphör att gälla, börjar en ny tiodagarsfrist att löpa. Fristen löper från

dagen för domen, oavsett vad som anges om överklagandetid i
besvärshänvisningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Bernt Åkerblom
rådman

Målet har handlagts av Ida Annerstedt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.